

1 Důkazní břemeno

1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemene?

Pravidlo týkající se důkazního břemene spočívá v tom, že strana, na níž leží důkazní břemeno, je povinna prokázat pravdivost tvrzených skutečností, aby bylo možno posoudit platnost uvedených tvrzení u soudu.

Pokud jde o rozdělení důkazního břemene, tj. to, která strana má nést důkazní břemeno, základní pravidla jsou stanovena v článku 342 občanského zákoníku. Toto ustanovení stanoví, že osoba, která uplatňuje určitý nárok, musí prokázat skutečnosti zakládající tento nárok, a osoba, proti níž byl nárok uplatněn, musí prokázat skutečnosti, které předmětný nárok vylučují, mění nebo ruší. Vylučujícími skutečnostmi se rozumí skutečnosti, které brání účinnému vzniku předmětného nároku. Skutečnostmi měnícími nárok se rozumí skutečnosti, které mění rozsah platnosti již vzniklého nároku. Skutečnostmi rušícími nárok se rozumí skutečnosti, které způsobují zánik platného nároku. V případě pochybností musí být tyto skutečnosti považovány za směrodatné. V případě negativní určovací žaloby, kdy jedna strana sporu nepožaduje vydání rozsudku proti druhé straně, ale žádá pouze soud, aby potvrdil neexistenci určitého nároku nebo skutečnosti, je žalovaný (strana, proti níž byla podána žaloba) povinen prokázat skutečnosti zakládající nárok, který je uplatňován. U žalob, které musí být podány v určité lhůtě poté, co se žalobce (osoba podávající žalobu) dozvěděl o určité skutečnosti, je žalovaná strana povinna prokázat, že tato lhůta již uplynula, nestanoví-li zákon jiný postup.

Podléhá-li nárok uplatněný žalobcem odkládací podmínce (nejistá budoucí událost, která podle dohody stran podmiňuje, zda účinky právního úkonu nastanou) nebo počáteční lhůtě (určitý okamžik, kdy může daný nárok vzniknout), je žalobce povinen prokázat, že byla stanovená podmínka splněna nebo že již uplynula počáteční lhůta. Podléhá-li daný nárok rozvazovací podmínce (nejistá budoucí událost, která podle dohody stran podmiňuje zrušení účinků právní transakce uzavřené mezi těmito stranami) nebo je-li omezen konečnou lhůtou (určitý okamžik, kdy nárok zanikne), je žalovaná strana povinna prokázat, že byla stanovená podmínka splněna nebo že již uplynula konečná lhůta.

Shora uvedená pravidla se nepoužijí, pokud platí právní domněnka (důsledek nebo závěr, které právo dovozuje ze známé skutečnosti za účelem zjištění neznámé skutečnosti) či výjimka, pokud je dotčená osoba zproštěna povinností dodržet pravidla týkající se důkazního břemene nebo pokud byla v tomto smyslu uzavřena platná dohoda, a obecně kdykoli tak stanoví zákon. Důkazní břemeno je na druhou stranu rovněž přeneseno v případě, že protistrana úmyslně znemožnila povinné straně předložit požadovaný důkaz.

Dohoda o přenesení důkazního břemene na druhou stranu je neplatná, pokud se týká nezicizitelného práva (tj. práva, kterého se dotčená strana nemůže vzdát pouhým prohlášením) nebo pokud by se tak výkon dotčeného práva jednou ze stran podstatně ztížil. Obdobně je rovněž neplatná dohoda o vyloučení jakéhokoli zákonného důkazního prostředku nebo o přípustnosti jakéhokoli důkazního prostředku, který není stanoven zákonem. Jsou-li rozhodnutí vyplývající ze zákona ve vztahu k danému důkazu odůvodněna veřejným pořádkem, jsou takové dohody absolutně neplatné.

Předkládá-li důkaz strana, která je povinna prokázat určitou skutečnost, může druhá strana předložit důkaz o opaku za účelem vnesení pochybností. Existuje-li dostatek pochybností, soud rozhodne v neprospěch strany, která byla povinna dotčenou skutečnost prokázat.

Plný právní důkaz lze zvrátit pouze důkazem, který dosvědčuje, že skutečnost, která vedla k jeho vytvoření, se nezakládá na pravdě, aniž jsou dotčena další omezení přesně vymezená zákonem.

Strana, která se dovolává obyčejového, místního či cizího práva, prokazuje jeho existenci a obsah, avšak soud by měl z moci úřední usilovat o zjištění příslušných skutečností. Soud je rovněž odpovědný za zjištění skutečností z moci úřední, kdykoli musí vydat rozhodnutí na základě obyčejového, místního nebo cizího práva a žádná ze stran se dotyčného práva nedovolávala, nebo pokud žalovaná strana uznala existenci a obsah takového práva a nepodala v této věci žádnou námitku. Jestliže soud není s to zjistit obsah rozhodného práva, použije pravidla portugalského obyčejového práva.

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazu?

Ano, taková pravidla existují.

Není třeba prokazovat známé skutečnosti, jinými slovy, skutečnosti, které jsou veřejně známé.

Rovněž není třeba prokazovat skutečnosti, které soud zjistil na základě výkonu svých funkcí; pokud soud vyzve k prokázání těchto skutečností, musí být k případu připojeny listinné důkazy o předmětných skutečnostech.

Obdobně strana, v jejíž prospěch svědčí právní domněnka (definovaná výše), nemusí prokazovat předpokládanou skutečnost.

Právní domněnky lze vyvrátit předložením důkazu o opaku, s výjimkou případů, kdy jsou právní domněnky ze zákona nevyvratitelné.

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

Soud volně hodnotí předložené důkazy a soudce rozhoduje na základě rozumného přesvědčení o pravdivosti každé skutečnosti.

Volné hodnocení důkazů se nevztahuje na skutečnosti, pro něž příslušné zákony stanoví určité zvláštní formální náležitosti, nebo skutečnosti, které mohou být prokázány pouze předložením určitých listin, či jsou plně prokázány buď příslušnými listinami, nebo na základě dohody či přiznání stran.

Soud musí zvážit veškeré předložené důkazy, bez ohledu na to, zda pocházejí od strany sporu, která je povinna je předložit, aniž jsou dotčena ustanovení, která stanoví, že důkaz je irrelevantní, pokud není předložen určitou zúčastněnou stranou.

Existuje-li jakákoli pochybnost týkající se pravdivosti prokazované skutečnosti nebo důkazního břemene, musí soud rozhodnout v neprospěch osoby, která by z prokázání dotčené skutečnosti získala prospěch.

2 Provádění důkazů

2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?

Zákon umožňuje, aby byly důkazy shromažďovány z podnětu soudce.

Soudce je povinen provést nebo nařídí, a to i z moci úřední, veškeré úkony nezbytné ke zjištění pravdy a skutečné povahy sporu s ohledem na skutečnosti, které je třeba zjistit.

Soudce může v kterékoli fázi řízení vyzvat strany sporu, aby se dostavily k soudu a předložily důkazy o skutečnostech relevantních pro dotčené rozhodnutí.

Soud je povinen vyžádat si, z vlastního podnětu nebo na žádost stran, informace, znalecké posudky, plány, fotografie, nákresy, věci nebo jiné listiny nezbytné pro zjištění pravdy. Tyto informace a listiny si může vyžádat od úředních orgánů, stran sporu nebo od nezávislých stran.

Soud může, kdykoli to bude považovat za vhodné, z vlastního podnětu nebo na žádost kterékoli ze stran sporu, vyslechnout svědky nebo ohledat věci. Toto šetření musí být prováděno tak, aby byla chráněna důvěrnost soukromého a rodinného života a lidská důstojnost, a mělo by být zaměřeno na upřesnění jakékoli skutečnosti, která je relevantní pro dané rozhodnutí. Soud může provést inspekci na místě nebo nařídí rekonstrukci událostí, pokud takový postup považuje za nezbytný.

Lze-li v průběhu projednávání případu odůvodněně předpokládat, že určitá osoba, která nebyla předvolána jako svědek, zná skutečnosti významné pro správné rozhodnutí případu, měl by soudce nařídí, aby byla tato osoba předvolána k soudu k podání výpovědi.

Soudce může z moci úřední nařídí vypracování znaleckého posudku.

2.2 Je-li návrh účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Důkazy předkládají strany obvykle v rámci písemných podání. Na závěr žádosti musí žalobce předložit seznam svědků a vyžádat si předložení jiných forem důkazů; jestliže žalovaný vznesl připomínky, musí předložit seznam svědků s jejich výpověďmi a vyžádat si jiné formy důkazů. Žalobce může svou původní žádost o předložení důkazu změnit, a to v náležitých případech prostřednictvím svého vyjádření nebo do 10 dnů ode dne, kdy obdržel obhajobu. V případě, že žalovaný předloží protinávrh a žalobce se k němu vyjádří, má žalovaný možnost změnit původní žádost o předložení důkazu do 10 dnů od přijetí vyjádření. Platí obecná zásada, že dokazování se provádí při závěrečném jednání. Výjimečně je možné provést dokazování dříve. Důkazem může být svědecká výpověď osob, znalecké posudky nebo důkazy získané prostřednictvím soudního vyšetřování. Dřívější provedení dokazování je možné, pouze pokud existuje důvodná obava, že by bylo nemožné nebo velmi obtížné získat svědeckou výpověď od některých osob v průběhu vlastního projednávání případu u soudu nebo ověřit některé skutečnosti na základě znaleckého posudku nebo ohledání.

Poté, co byly žádosti o provedení důkazů přijaty během předběžného jednání, během něhož mohou být změněny, nebo v případě, že se tento postup neuplatní v důsledku změny pořadí právních událostí, je zahájeno závěrečné jednání, kterému předchází vyslechnutí právních zástupců.

Seznam svědků může být rovněž rozšířen nebo změněn, a to nejpозději 20. den před datem, k němuž proběhne závěrečné jednání, a protistraně je – pokud si to přeje – oznámeno, že byla tato možnost využita, do pěti dnů od provedení změny.

S výjimkou případů, kdy okolnosti odůvodňují rozhodnutí soudce změnit pořadí právních událostí, začíná dokazování při závěrečném jednání výpověďmi stran.

Poté jsou případně provedeny důkazy pomocí obrazových nebo zvukových záznamů.

Následovat mohou ústní výpovědi znalců, kteří byli předvoláni k soudu na žádost kterékoli ze stran nebo samotného soudu, a poté proběhne výslech svědků.

Po provedení důkazů se projednávají skutkové okolnosti případu. V této fázi právní zástupci stran uvedou závěry, *de facto* i *de iure*, ke kterým došli na základě předložených důkazů, přičemž každý advokát může reagovat jednou.

Po skončení závěrečného jednání je případ postoupen soudci, který v dané věci vynese rozsudek ve lhůtě 30 dnů. Domnívá-li se soud, že nemá dostatek informací, může nařídí další jednání, aby vyslechl potřebné osoby a nařídil nezbytné kroky k upřesnění sporné věci.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

Žádost o provedení důkazů může být zamítnuta, pokud nebyla předložena ve lhůtě stanovené za tímto účelem zákonem.

Žádost o provedení důkazů může být zčásti nebo zcela zamítnuta, i když je předložena včas, a to v následujících případech: je předvoláno více svědků, než je pro určitý druh řízení povoleno (svědkové nad stanovený počet musí být odmítnuti), soudce považuje žádost o předložení znaleckých důkazů za irelevantní nebo zdržující, osoba, která by mohla svědčit jako strana sporu, je předvolána jako svědek, jsou požadována prohlášení strany zahrnující podvodné nebo kriminální skutečnosti, z nichž je dotčená strana obviněna, po straně sporu se požaduje, aby vypovídala o skutečnostech, které nezahrnují doznání. Dále nelze jako důkaz předložit důkaz, kterým by bylo vyraženo státní nebo služební tajemství nebo tajemství, které jsou povinni zachovávat státní zaměstnanci. V zákonem stanovených případech může být dotčená osoba mlčenlivosti zproštěna.

V další fázi během závěrečného jednání, poté, co svědci složí přísahu, soudce provede předběžné šetření, jehož účelem je identifikovat svědky a zjistit, zda jsou v příbuzenském, přátelském nebo nepřátelském vztahu s některou ze stran sporu, zda mezi nimi a uvedenými stranami existuje stav závislosti v jakékoli podobě a zda mají jakýkoli zájem, přímý či nepřímý, na projednáváné věci. Pokud se na základě odpovědí prokáže, že dotčená osoba není schopna vypovídat jako svědek nebo že se nejedná o osobu, která byla předvolána, soudce takové osobě nepovolí svědčit. Jako svědci mohou vypovídat pouze osoby, které netrpí duševní poruchou a jsou fyzicky a duševně způsobilé vypovídat o skutečnostech, které mají být prokázány; způsobilost předvolaných osob k podání svědecké výpovědi posuzuje soudce s cílem vyhodnotit přijatelnost a důvěryhodnost jejich důkazu.

Důkaz svědeckou výpovědí není přijat, pokud zákon nebo dohoda uzavřená mezi stranami stanoví, že obchodní prohlášení musí být vyhotoveno nebo doloženo písemně. Důkaz svědeckou výpovědí rovněž není přijat, pokud byla dotyčná událost plně prokázána listinami nebo jinými prostředky s plnou důkazní hodnotou. Důkaz svědeckou výpovědí je nepřijatelný, pokud je založen na jakékoli dohodě, která je v rozporu s obsahem veřejných nebo soukromých listin s plnou důkazní hodnotou nebo je doplňuje, bez ohledu na to, zda taková dohoda byla uzavřena před vyhotovením listiny s plnou důkazní hodnotou, ve stejnou dobu nebo po jejím vyhotovení.

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Existují tyto druhy důkazních prostředků:

- a) listiny;
- b) důkaz prostřednictvím doznání;
- c) prohlášení stran sporu;
- d) znalecké posudky;
- e) soudní šetření;
- f) výpovědi svědků;
- g) důkaz předložením věcí;
- h) právní domněnky.

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Rozdíly mezi důkazní silou jednotlivých důkazních prostředků nejsou dány tím, zda se jedná o ústní, nebo písemný důkaz.

Soud je vázán pouze důkazy s právně určenou důkazní hodnotou, a to v mezích stanovených podmínek a omezení: důkaz ve formě veřejných nebo soukromých listin, jejichž pravost je prokázána za pomoci uznaných prostředků (viz články 362–387 občanského zákoníku), doznání (viz články 352–360 občanského zákoníku) a právní domněnky (články 349–350 občanského zákoníku).

Posouzení zbývajících důkazů je prováděno v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů a nepodléhá žádným pravidlům kromě pravidel týkajících se zkušenosti, tj. obecné a abstraktní posouzení příčinné souvislosti. Důkazy budou vyhodnoceny v souladu s přesvědčením, ke kterému soudce došel ohledně zkoumaných skutečností, přičemž přihlédne k výše uvedeným pravidlům.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

Zákon skutečně stanoví různou důkazní sílu jednotlivých důkazních prostředků.

Zásada volného hodnocení důkazů neplatí a některé důkazní prostředky mají přednost před jinými, pokud zákon přiřazuje zvláštní důležitost některým důkazním prostředkům nebo pokud ve vztahu k existenci nebo prokázání některé právní skutečnosti vyžaduje splnění určitých formálních náležitostí. V případech negativních právních důkazů zákon soudci zakazuje, aby při svém rozhodování použil některé důkazní prostředky.

Pokud jde o shromažďování výpovědí svědků, ústní výpovědi znalců (obecně platí, že znalci jsou předvoláváni při závěrečném jednání, pouze pokud je třeba ústně upřesnit některé otázky, neboť výsledky jejich šetření jsou uvedeny ve znaleckých posudcích), výsledky soudního ohledání, zprávy z vyšetřování a listiny, jimž zákon nepřisuzuje žádné zvláštní důkazní účinky, soud takové důkazy hodnotí volně.

Pokud jde o svědeckou výpověď, její průkaznost volně hodnotí soudce. Svědecká výpověď však nemůže nahradit listinný důkaz požadovaný zákonem, ani svědčit proti obsahu určitých listin nebo doplňovat obsah určitých listin.

Soud volně hodnotí průkaznost důkazů uvedených ve výpovědích znalců a stejná zásada platí pro výsledky soudního šetření.

V případě veřejných listin (tj. dokumentů písemně vyhotovených příslušným orgánem veřejné moci nebo úředníkem v rámci výkonu jejich pravomoci) se má za to, že plně prokazují skutečnosti, které jsou v nich uvedeny, a to z hlediska jejich provedení příslušnými osobami, spolu se skutečnostmi, které jsou v nich osvědčeny z pohledu orgánu, který listinu vydal (to znamená, že tyto dokumenty představují důkazní prostředek, který může být vyvrácen pouze předložením důkazu o opaku). Soukromé listiny, v nichž je podpis a rukopis nebo pouze podpis rozpoznán či není zpochybně stranou, proti které byly dané listiny předloženy jako důkaz, nebo pokud navzdory podpisu a rukopisu, který je napadené straně přisuzován, tato strana prohlašuje, že neví, zda je jeho autorem, soukromé listiny považované z právního i soudního hlediska za veřejné listiny a soukromé listiny s notářsky ověřeným podpisem nebo rukopisem mohou být použity jako důkaz s plnou důkazní silou na podporu tvrzení osoby, která je vyhotovila, čímž však není vyloučeno předložení námitek nebo důkazů o zfalšování těchto listin. Skutečnosti uvedené v prohlášení se považují za prokázané, pokud svědčí v neprospěch osoby, která prohlášení vydává. Prohlášení však musí být posuzováno jako celek. Soukromé listiny ověřené notářem mají důkazní sílu veřejných listin, avšak nenahrazují je, pokud je podle zákona existence takových listin podmínkou pro platnost právního úkonu.

Písemné soudní doznání má plnou důkazní sílu proti doznávající se osobě. Skutečnosti uvedené v mimosoudním doznání, které má formu veřejné či soukromé listiny, jsou považovány za prokázané při splnění podmínek vztahujících se na tyto listiny, přičemž pokud bylo takové doznání učiněno druhé straně nebo jejímu právnímu zástupci, má plnou důkazní sílu.

Skutečnosti v rámci mimosoudního doznání, které nemá formu veřejné či soukromé listiny, nemohou být prokázány svědky v případech, kdy svědecká výpověď není povolena; je-li výpověď svědků povolena, soud volně hodnotí její důkazní sílu.

Nepísemná soudní doznání a mimosoudní doznání učiněná třetí straně nebo obsažená v závěti soud hodnotí volně.

Doznání nepředstavuje důkaz proti doznávající se osobě: a) pokud je podle zákona nedostačující nebo je založeno na skutečnostech, jejichž uznání nebo zjišťování je nezákonné; b) pokud je založeno na skutečnostech týkajících se nezicizitelných práv; c) pokud přiznávaná skutečnost není možná nebo je zjevně neexistující.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Ano, v portugalském právu platí tato zásada.

Požaduje-li zákon ve vztahu k formě obchodního prohlášení, aby byla předložena listina obsahující určité formální náležitosti, nelze tuto listinu nahradit jiným důkazním prostředkem ani jinou listinou, ledaže má větší důkazní sílu.

Vyžaduje-li však zákon jakékoli zvláštní formální náležitosti pro existenci nebo prokázání právní skutečnosti, nelze se od nich odchýlit.

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Všichni lidé bez ohledu na to, zda jsou či nejsou stranou sporu, jsou povinni při zjišťování pravdy spolupracovat. Musí odpovídat na položené otázky, podrobit se nezbytnému šetření, předložit požadované věci či informace a provádět úkony, o kterých bylo rozhodnuto.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

Niže uvedené osoby mohou odmítnout podat svědeckou výpověď, s výjimkou řízení, kdy je výpověď požadována za účelem ověření narození nebo úmrtí dítěte:

příbuzní ve vzestupné linii v případech, které se týkají jejich potomků, a adoptivní rodiče v případech týkajících se adoptovaných dětí a naopak, tchán nebo tchyně v případech týkajících se jejich zete nebo snachy a naopak,

kteříkoli z manželů nebo bývalých manželů v případech týkajících se druhého manžela nebo bývalého manžela,

kdokoli, kdo žije nebo žil s kteroukoli stranou sporu jako druh nebo družka za obdobných podmínek jako manželé.

Soudce je povinen poučit shora uvedené osoby o možnosti odmítnout svědeckou výpověď.

Svědci, kteří jsou vázáni povinností mlčenlivosti z titulu své profese, povinností mlčenlivosti uloženou státním zaměstnancům a státním tajemstvím mohou legitimně odmítnout vypovídat o skutečnostech, na které se tato povinnost mlčenlivosti vztahuje.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědeckví?

V souladu s předchozí odpovědí nejsou lidé, kteří odmítnou vypovídat, vystaveni postihům a nejsou povinni spolupracovat se soudem, neboť je jim takové jednání ze zákona umožněno.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědeckví?

Ano, některé osoby nemohou vypovídat jako svědci.

Jedná se o osoby, které nemohou svědčit z důvodu duševní poruchy, a osoby, které nejsou fyzicky nebo duševně způsobilé vypovídat o skutečnostech, které mají být prokázány.

Způsobilost předvolaných osob podat svědeckou výpověď posuzuje soudce.

Osoby, které mohou podat svědeckví jako strany sporu, nemohou vypovídat jako svědci.

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Svědci vypovídají při závěrečném jednání osobně nebo prostřednictvím videokonference, s výjimkou následujících případů:

je-li prováděno dokazování v dřívější fázi (takto je možné postupovat, pokud existuje důvodná obava, že by bylo nemožné nebo velmi obtížné získat svědeckou výpověď od některé osoby);

je-li prováděno dokazování na základě žádosti soudce o výslech svědka v jiném státě zaslané portugalskému konzulárnímu úřadu; dokazování je prováděno v místě bydliště nebo sídle dotčené osoby (výsada poskytovaná prezidentu republiky a zahraničním diplomatům pod podmínkou reciprocity);

nemohou se dostavit k soudu;

svědek využil práva podat písemné svědeckví.

Svědka musí odpovídat přesně a uvádět důvody a okolnosti, na jejichž základě získal poznatky o dotčených skutečnostech; pokud je to možné, svědek podrobně popíše a zdůvodní důvody, na jejichž základě k těmto poznatkům dospěl.

Výslech vede právní zástupce strany, která svědka předvolala. Právní zástupce druhé strany může, s ohledem na skutečnosti uvedené ve výpovědi svědka, položit svědkovi další otázky směřující k doplnění nebo upřesnění jeho výpovědi.

Soudce musí zabránit právním zástupcům stran, aby se ke svědkům chovali neslušně nebo aby jim pokládali otázky nebo předkládali úvahy, které jsou bezpředmětné, sugestivní, zavádějící nebo urážlivé.

Výslech a křížový výslech provádějí zástupci stran sporu, aniž je dotčeno právo soudu požadovat informace nebo skutečnost, že soudce může pokládat otázky, které považuje za vhodné za účelem zjištění pravdy.

Soudce vede výslech sám, pokud je to nezbytné pro uklidnění svědka nebo ukončení nevhodného křížového výslechu.

Předtím, než svědek odpoví na položené otázky, může konzultovat daný případ, požádat, aby mu bylo umožněno nahlédnout do některých listin tvořících součást spisu, nebo předložit listiny na podporu své výpovědi; přijaty a zařazeny do spisu budou pouze listiny, které soudu nemohla předložit příslušná strana.

3 Hodnocení důkazů

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Soud nemůže zohlednit důkazy získané protiprávně.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Ano, kromě výše uvedené svědecké výpovědi portugalské procesní právo rovněž umožňuje stranám učinit prohlášení.

Strany mohou skutečně do zahájení ústní části řízení v první instanci požádat o povolení učinit prohlášení ohledně skutečností, do kterých byly osobně zapojeny nebo s nimiž byly přímo obeznámeny.

Soud volně hodnotí prohlášení stran, s výjimkou případů, kdy zahrnují doznání.

V této souvislosti viz rovněž odpověď na otázku 2.6.

Další informace

Platné právní předpisy

[Občanský zákoník](#)

[Občanský soudní řád](#)

Další informace

[Ministerstvo spravedlnosti](#)

[Nejvyšší státní zastupitelství](#)

[Úřední věstník](#)

[Databáze právních dokumentů](#)

Poslední aktualizace: 30/04/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.